

meget farligt Farvand. Efter en haard Kamp med Isen, i hvilken Skibet ofte kom til at sidde fast, kom det den 9. Jan. ind i Skrueis, der den 11. knuste en stor Del af Skibet, uden at dette dog derved bragtes til at synke. Den 1. Febr. maatte de om Bord værende forlade Skibet og søge Tilflugt paa en Isflage. De tog med sig en stor Del af Samlingerne; men meget maatte efterlades. De var i alt 20 Mand, 11 Nordmænd, 7 svenske og 2 Englændere, og de befandt sig 28 eng. Mil fra Paulet-Øen, en lille Ø Syd for Joinville-Øen, paa Nordsiden af Erebus- og Terror-Bugten, der skilte dem fra James Ross' Øen og Vinterstationen. Med de Forraad, som de havde ført med sig fra Skibet, og efter mange Farer naaede de Paulet-Øen den 28. Febr., efter at selve Skibet var sunket i Havets Dyb den 11. Fra Øen gjordes derpaa forgæves Forsøg paa at komme frem til Vinterstationen; men det viste sig, at der ikke var andet for end at forblive der indtil videre. De byggede sig da en Hytte af Basaltblokke og levede, saa godt de formaaede, indtil Kaptejn Larsen den 31. Okt. drog bort i en Baad, ledsaget af fem Mand, og den 8. Novb. Aften lykkelig naaede Vinterstationen, et overmaade heldigt Træf i Forhold til, hvad der lige i Forvejen var hændt paa denne, som det nu skal berettes. Af Baad-farten har Kaptejn Larsen i et særligt Afsnit givet en kort og fyndig, men meget tiltalende Beskrivelse.

Der var nemlig den 8. blevet Vinterstationen en anden, stor Overraskelse til Del. Paa denne Dag saas i det fjerne fire Mennesker paa Vandring til Stationen, og da de kom nærmere, viste det sig, at den ene af dem var den argentinske Kaptajn Julian Irizar, der førte det til Undsætning for Nordenskjöld udsendte Orlogsskib Uruguay, medens den anden var hans Løjtnant Jalour, og den tredje og fjerde Folk, som samme Dag var sendte fra Stationen til Seymour-Øen for at hente Pingvinæg. Da der saa længe intet var erfaret, og Gunnar Andersson, inden Antarctic for sidste Gang forlod den beboede Verden, havde skrevet baade til Sverig og til Generalkonsulatet i Buenos Aires, at hvis man ikke inden 1. Maj 1903 havde hørt fra Antarctic, da maatte man antage, at der var sket en Ulykke, havde Argentinien udsendt Uruguay, samtidig med at man ogsaa fra Sverig havde sendt en Undsætningsekspedition, og en fransk var begyndt at forberedes. Uruguay kom først, det naaede den 8. Novb. Seymour-Øen og befandt sig da ikke langt fra Vinterstationen, hvorhen Kaptejn Irizar saa begav sig over Isen med sine Ledsagere.

Efter at den første Glæde over deres Ankomst havde sat sig noget, forberedtes alt til Opbrud, og i de næste Dage foregik Indladningen af alt, hvad der kunde

tages med, medens dog ogsaa noget maatte efterlades. Slæde paa Slæde afgik, belæssede med saa stor en Last, som Hunde og Mennesker kunde trække, og efter faa Dages Forløb forlod Skibet sin Plads og satte Kursen mod Nord. Efter at Gunnar Andersson med en Baad var udsendt til Seymour Øen for at afhente, hvad der der endnu var blevet efterladt af Samlinger, og Baaden var kommen tilbage, anløb Skibet Paulet-Øen for at afhente dem, der efter Kaptajn Larsens Opbrud endnu var blevene tilbage der. Det er umuligt at skildre deres Overraskelse og Glæde, da Uruguays Dampflojite i en tidlig Morgen kaldte dem frem af deres Søvn i Hytten. Snart var da alle fra de tre Overvintringssteder atter samlede om Bord paa Uruguay, dog paa en nær, nemlig Sømanden O. C. Wennergaard, der var bleven syg under Opholdet paa Paulet-Øen og var død der den 7. Juni. Efter at et Mindesmærke var blevet højtideligt anbragt paa hans Grav, forlod de derpaa ganske de Egne, der havde haft særlig Interesse for Ekspeditionen. Den 18. November indtraf den ved Staaten-Island, hvor atter det argentinske Observatorium paa Nytaars-Øen besøgte. Den 2. Decb. kom Skibet til Buenos Aires, hvor Ekspeditionen modtoges med store Festligheder, og hvor Sobral forlod den. Med en Beskrivelse af Oplevelserne her og dem, som blev Ekspeditionen til Del under Hjemrejsen slutter Nordenskjöld Værket. Ekspeditionen indtraf, som det vil erindres, den 9. Januar 1904 i Kjøbenhavn, hvor den fejredes af det kgl. danske geografiske Selskab, kom samme Aften til Malmø, og drog derfra samlet til Stockholm, hvor dens Medlemmer endelig skiltes.

Emil Madsen.

William Thalbitzer: A phonetical study of the Eskimo language based on observations made on a journey in North Greenland 1900—1901. — Meddelelse om Grønland XXXI — Copenhagen 1904.

Den Interesse for Grønland og grønlandske Forhold, der har været ejendommelig for det sidste Aar, er ikke saa tilfældig som det kunde se ud til. Tværtimod, der har været gjort et stort forberedende Arbejde, og den vaagnende Interesse er et Bevis for, at dette Arbejde nu har naaet en saadan Grad af Fuldkommenhed og Klarhed, at det har kunnet trænge igennem til den almindelige Bevidsthed. En god Illustration hertil er den Omstændighed, at der i det forløbne Aar er udkommet ikke færre end tre ny Bind af Kommissionens Meddelelser om Grønland, som, hvad enhver vil vide,

ikke kan være affattede for at imødekomme den øjeblikkelige Trang til Oplysning om Grønland, men maa være planlagte, forberedte og udarbejdede længe før nogen saadan Trang viste sig. Dette forberedende Arbejde, der nu har fremkaldt den almindelige Interesse for Grønland, er gjort fra mange forskellige Sider og paa mange forskellige Maader, men vi tager næppe fejl, naar vi tilskriver Kommissionens Arbejde og den lange Række Bind, dette Arbejde i Aarenes Løb har fremkaldt, en stor Del af Æren derfor. Hvor specielle og vanskelig tilgængelige for almindelige Læsere en stor, ja den største Del af disse Binds talrige Afhandlinger end er, hver enkelt føjer dog sin Sten til Bygningen, og det Tidspunkt nærmer sig mere og mere, da Arbejdet er blevet saa helstøbt og afrundet, at dets Resultater kan trænge ud til den store Almenhed og indgaa som Led i dennes nationale Kulturbevidsthed.

Inden vi nærmere omtaler den ovennævnte Afhandling selv, skal vi gøre opmærksom paa forskellige Omstændigheder ved Afhandlingens Æmne og Form, det nok er værd at lægge Mærke til.

Som Bogens Titel angiver, indeholder den Studier over det eskimoiske Sprog grundede paa en nøjere Undersøgelse af det særlig nordgrønlandske Sprog, og hertil er føjet baade en Indledning, der handler om de østlige Eskimoers tidligste Historie, en Sammenstilling og Sammenligning imellem de forskellige Eskimostammers Sprog i deres dialektiske Afskygninger, hvorved Stammernes indbyrdes Forhold paa forskellig Maade belyses, en Samling af grønlandske Sagn og Sange med vedføjede musikalske Bemærkninger, og endelig et Kort, der angiver Eskimostammernes Udbredelse efter de nyeste Oplysninger. Som man ser, et mangecartet Æmne, der dog samler sig om en, skal vi sige, sproghistorisk Kærne.

Dette er vel værd at understrege. Den, der gennemgaar Kommissionens Meddelelser, vil snart se, at det egentlig ethnologiske kun har spillet en ganske lille Rolle ved Siden af de vidtstrakte Opmaalinger, geologiske Undersøgelser o. lign. Fraregnet de ethnologiske Bidrag, der fremkom ved Holms Opdagelse af og Overvintring blandt Østgrønlænderne ved Angmagssalik kan man kun nævne Rinks Afhandlinger og de antropologiske Undersøgelser, der er foretagne og bearbejdede af Læge Søren Hansen. Ellers har Eskimoerne i Grønland ikke været Genstand for en saa nøje Undersøgelse som det Land, hvori de bor. Man kan forklare sig den Omstændighed deraf, at Kommissionen har haft Navnet „Kommissionen til Ledelse af Grønlands geologiske og geografiske Undersøgelse“ og derfor følt

sin Virksomhed begrænset til denne i snævrere Forstand, hvor der jo ogsaa forelaa Opgaver nok. Imidlertid har Tiderne forandret sig. Selve Begrebet Geografi har udviklet sig til at omfatte et stadigt større Omraade. Det kan jo ogsaa være, at Kommissionen har faaet de nærmest liggende Opgaver løste saaledes, at den nu tør skride videre. Alt dette betegnes ved den nærværende Afhandling, der er sproglig og sproghistorisk. Ingen vil nu nægte, at en geografisk Undersøgelse bør have dette med. Det er al Ære værd, at Kommissionen har anerkendt dette. En Undskyldning som den, hvormed man i sin Tid føjede Dr. Steenstrups Afhandling om Grønlands geografiske Historie som Indledning til Beretningen om den østgrønlandske Ekspedition, behøves nu ikke mere. Sprog og Historie betragtes nu som liggende under Kommissionens Interessesfære, og man maa haabe, at dette betegner Indledningen til en videregaaende ethnologisk Undersøgelse af Vestgrønlænderne, inden det bliver for silde.

Her kommer vi til det andet Punkt, vi vil understrege. Man ved, hvor store Anstrængelser man har gjort sig i Amerika for at undersøge dettes oprindelige Beboere, deriblandt ogsaa Eskimoerne. Man ved ogsaa, hvor udmærkede Resultater der hidtil er komne ud af disse Undersøgelser, uagtet de amerikanske Eskimostammer for en stor Del er vanskelig tilgængelige og allerede stærkt i Dekadence. Vi Danske har haft Grønlænderne paa saa at sige nærmere Hold, og vor hele Administration af dem har ført til, at trods meget blandet Blod er det karakteristisk eskimoiske godt bevaret hos dem, og dog har vi Grund til at skamme os overfor Amerikanerne, der mange Gange søger Oplysninger hos os om de østlige Eskimoer, og tit forgæves. Det maa da være paa Tiden, at vi søger at komme paa Højde med dem. Der maa nye ethnologiske Undersøgelser til, baserede paa det Kendskab, vi igennem Amerikanernes Forskninger har faaet til de vestlige Eskimoer. Hertil er en Begyndelse gjort i det foreliggende Værk, der forsøger en Sammenstilling af Eskimodialektterne, og det en Begyndelse, der lover godt.

I Sammenhæng hermed skal vi endnu blot gøre opmærksom paa, at Afhandlingen er skrevet paa Engelsk. Dette er en højst fornuftig Foranstaltning og betyder egentlig en Haand, der er strakt ud til Amerikanisterne. Det kan ikke ventes, at mange Danske skal læse Afhandlingen, saa speciel den er, og disse vil det engelske ingen Vanskelighed volde. Afhandlingen vil mest blive studeret i Amerika — fraset den almindelige Interesse, enhver Filolog vil have for den. Tidligere var det Skik, at et kort Resumé paa Fransk bragte Afhandlin-

gernes Resultater ud til Europa. Det er i Virkeligheden langt naturligere, at Afhandlinger af videre Interesse som denne udkommer paa Engelsk.

Men nu Afhandlingen selv. Forfatteren er mødt med ganske særlige Forudsætninger til dette Arbejde. Man mærker den fuldt uddannede moderne Filolog og forstaar, hvor stor en Interesse han har haft for sin Opgave. Et saadant Studium af et primitivt Sprog maa jo ogsaa være af største Betydning for en Filolog, der arbejder paa at trænge ind i de inderste Love — de fællesmenneskelige Love, om man vil — for Sprog-dannelsen. I et primitivt Sprog kan man vente at komme disse Love nærmere ind paa Livet end i et Kultursprog, der har undergaaet saa mange Forandringer. Og netop det eskimoiske Sprog, der øjensynligt i Aar-tusinder har udviklet sig saa langsomt og under saadanne Forhold, at mange Ændringer endnu kan spores, maa være et fortrinligt Middel til dette Studium. Og svarende til sin Interesse for Æmnet har Forfatteren lagt et stort Arbejde i Behandlingen deraf. Foruden et forberedende Arbejde i Danmark har han tilbragt et helt Aar 1900—1901 i Nordgrønland, i hvilket Tidsrum han berejste Landet fra 68°13' til 72°47' N. B. og uafslædt arbejdede med de indfødte paa de Steder, han opholdt sig. Det indsamlede Materiale har han da med Understøttelse af Carlsbergfondet bearbejdet i de følgende Aar, indtil Afhandlingen udkom. Hans Hovedformaal har altsaa været saa omhyggeligt som muligt at studere det Sprog, de indfødte talte paa de Steder, han naaede at besøge, og det fremgaar af Afhandlingen, at de Resultater, han derved opnaaede, har tilskyndet ham til at drage Linjerne videre ud og forsøge en Sammenligning imellem alle de eskimoiske Dialekter paa Grundlag af det indvundne. Ved denne Sammenligning har Forfatteren endelig ment at kunne drage visse sikre Konklusioner angaaende de eskimoiske Stammers indbyrdes Forhold og deres Vandringer, hvilket har bevæget ham til at lægge en historisk Ramme om hele sin Afhandling. Samlingerne af Sagn og Sange er rent supplerende.

Den egentlige Hoveddel er altsaa, hvad Forfatteren kalder „Phonetic investigation of the North Greenlandic language“. Vor Hensigt her er ikke at opholde os ved den egentlig filologiske Side af Afhandlingen, uden forsaavidt dens Resultater naar ind paa et almenere Omraade. Men vi kan ikke andet end beundre den overlegne empiriske Maade, hvorpaa Forfatteren i Overensstemmelse med hele den moderne Filologi har behandlet sit Æmne. For ham er Sproget en Række Lyde, frembragte af visse menneskelige Organer. Hans Fremgangsmaade er

da denne først at undersøge de særlige eskimoiske Taleorganer for derigennem at forstaa de særlige eskimoiske Sproglyde og dernæst at undersøge disse sidste fra den simpleste, der er fremkaldt ved det næsten uhindrede Aandedræt til den mere sammensatte, hvorved han kommer ind paa de nasale og gutturale Lyde, der er saa ejendommelige for det grønlandske Sprog. Efter paa denne Maade at have paavist alle Konsonantlydene, der i et Antal af 18 (efter Forfatterens System) lader sig ordne „with amazing regularity in a fourfold system“ og efter at have vist disse Lyde i de forskellige Vokalomgivelser, gaar Forfatteren over til at undersøge Sprogets Tempo, Kvantitet, Accent og Rytme, ja dets musical movements, hvad der giver ham Lejlighed til mange fine Iagttagelser. Han slutter hele dette Afsnit med en Undersøgelse af Lydkombinationerne.

Hele dette Omraade, hvorpaa Forfatteren her bevæger sig, er udyrket Grund. Det grønlandske Sprog har jo vel været Genstand for grammatisk Behandling lige siden Egede kom til Grønland, og Navne som Poul Egede, Fabricius og Kleinschmidt betegner Udviklingen i den Henseende. Denne sidste forsøgte vel at opstille et fonetisk System (som Indledning til sin Grammatik), men han savnede alle Forudsætninger for at kunne gennemføre dette, hvad dog ikke hindrede ham i med et genialt intuitivt Blik at træffe mange af de Lydlove, der gælder for Sproget. Her er nu for første Gang en empirisk Metode anvendt og gennemført. Et Utal af Iagttagelser er lagt til Grund, og Forfatteren udtrykker sig endda meget forsigtigt. Den læge Læser vil absolut faa det Indtryk, at hvad Forfatteren fastslaar som fonetiske Love, virkeligt er det. Man kan maaske i Enkeltheder være usikker paa denne eller hin Forudsætnings Rigtighed, men for Forfatteren drager Slutningen, skaffer han saa meget Materiale til Veje, at den enkelte usikre Forudsætning ingen Forandring gør. Man beundrer den Utrættelighed, hvormed Forfatteren har stillet de samme Spørgsmaal Gang paa Gang til de indfødte, ladet dem udtale de samme Ord atter og atter, og hvor Øret ikke slog til, maatte Øjet iagttage Taleorganernes Bevægelser. Vi tør vel saa ogsaa sige, at den nordgrønlandske Dialekt i den foreliggende Afhandling er bleven saa udtømmende behandlet som det er muligt ved en første Behandling. Forfatteren selv udtaler: „I have far from sounded its lowest depths.“ Vi andre maa efter det foreliggende have Lov til at ønske, at Forfatteren, naar alt det forberedende Arbejde er gjort, maa kunne skride til Udarbejdelsen af en Grammatik i det eskimoiske Sprog, hvor Linjerne for Sprogets egne inderste Love kan trækkes op, som han lover det.

Men forud herfor, mener Forfatteren, maa der foretages en Sammenstilling og Sammenligning imellem de forskellige Eskimostammers Dialekter. Den fonetiske Undersøgelse af den nordgrønlandske Dialekt har givet Forfatteren Sikkerhed i Bestemmelsen af Grundlydene i Sproget og Lydenes indbyrdes Forhold. Dette maa kunne benyttes til Bestemmelsen af Lydene i de øvrige Dialekter. Men her staar man overfor en tilsyneladende haabløs Forvirring. Der foreligger ikke faa Beretninger om forskellige Eskimostammers Sprog, særlig er Sproget i Labrador og Alaska ret fyldigt behandlet, men ingen af Forfatterne har haft de nødvendige Forudsætninger til at fiksere Lydene paa en tilfredsstillende Maade. Tyskere, Franskmand, Englændere, Russere har nedskrevet de eskimoiske Ord efter Systemer, der nærmest svarede til deres eget Sprogs Retskrivning. Her har Forfatteren af den nærværende Afhandling gjort et betydeligt Arbejde for at bringe Enhed ind i Forvirringen, og det synes at være lykkedes ham, selv om endnu meget staar tvivlsomt og ikke løses, før alle Dialekter undersøges efter en ensartet Metode. Hvor længe vil det vare, før dette sker? Skulde et Samarbejde imellem den danske Kommission og det rige amerikanske Smithsonian Institution ikke være den naturlige Vej til Løsningen heraf? Afhandlingen her viser, at vi danske nu er et Hestehoved forud for Amerikanerne i Undersøgelsen af det eskimoiske Sprog, og de Resultater, Forfatteren har naaet, virker inciterende paa det videre Arbejde. Vi nævner særligt den vigtige Lov, Forfatteren fastslaar for Udviklingen af det eskimoiske Sprog, nemlig Konsonantombytningen, der har fundet Sted hos de østlige Stammer. F. Eks.:

Vesteskimoisk.	Østeskimoisk.	
katunra	qitornaq	= et Barn.
nimra	nerma	= dens Binding.
malruk	mardluk	= Tallet to.

Denne interessante Iagttagelse bliver af den største Betydning, ikke blot for det grønlandske Sprogs Grammatik, idet saadanne Former som atek—arkup—arkit derved forklares, men tillige for Udredningen af Eskimostammernes indbyrdes Forhold og Vandringer. Hertil skal vi senere komme tilbage.

Forfatteren indleder sin Sammenligning imellem de forskellige Dialekter med en Sammenligning imellem de Dialekter, der tales af de grønlandske Stammer. Det maa jo nu nemlig betragtes som et Faktum, at Vestgrønlænderne ikke er en Enhed, men bestaar af forskellige Stammer, hvis Grænser endnu langt fra er fastslaaede. Forfatteren yder et væsentligt Bidrag dertil

ved en interessant Sammenstilling af en Række Udtryk i en skematisk Form. Desværre savner Forfatteren Kendskab til den største og interessanteste Del af den vestgrønlandske Befolkning, nemlig Midt- og Sydgrønlænderne (fra 66° sydefter). Han opfører vel en Række Udtryk som sydgrønlandske, men har vistnok hentet dem alle fra Kleinschmidts Ordbog, der dels er meget ufuldstændig og dels langt fra er et Udtryk for det sydgrønlandske Sprog, der ogsaa i sig er uensartet. Vi behøver ikke her at gaa i Enkeltheder, men tror, at Forfatteren, som nu er rejst til Angmagssalik for der at studere Østgrønlændernes Sprog, selv vil anse det for nødvendigt senere at lære det sydgrønlandske Sprog at kende. Saa meget er i hvert Fald vist, at kun et nøje Kendskab til alle Afskygninger i Grønlændernes Sprog kan opnaa at gøre Rede for Forholdet imellem Stammerne. Vi mener ogsaa i Forfatterens Arbejde at kunne spore denne Usikkerhed paa forskellig Vis, for Eksempel ved Udredningen af Forholdet imellem Stammerne ved Upernavik og Angmagssalik, hvor Forfatteren til en vis Grad modsiger sig selv ved Side 202 at paavise Modsetningen imellem dem og dog Side 258 hævde deres nøje Sammenhørighed som en „nordøstlig Gruppe“ uden at paavise Formidlingen herimellem. Men vi maa erindre, at Afhandlingen er det første Arbejde i denne Retning, og at Forfatteren selv fremdeles arbejder videre. Vi tror ikke, at han holder op hermed, før det foreløbige Maal, en nøje og ligelig Undersøgelse af alle grønlandske Dialekter, er naaet.

Men vi maa følge Forfatteren paa hans videre Vej. Ud fra den Sammenligning imellem Eskimodialekterne, som han har foretaget, kastes der Lys over Eskimostammernes indre Historie, og Forfatteren er ikke sen til at trække de Linjer op, der foreløbig lader sig spore. Det har altid været en Forudsætning for de Videnskabsmænd, der har beskæftiget sig med Eskimologien, at Eskimoernes Vandringer er gaaet i østlig Retning, og at følgelig den for alle Stammerne fælles Hjemstavn, som deres fælles Kultur, fælles Sprog og fælles Traditioner viser tilbage til, maa have ligget etsteds mod Vest, men noget Bevis derfor har ikke været ført udover hvad de sporadiske Vandringer, man historisk har kunnet paavise f. Eks. fra Ellesmere Land til Kap York, har kunnet oplyse om. Nu mener Forfatteren at kunne føre et sikkert Bevis herfor ud fra den allerede nævnte Lov om Konsonantombytningen, han opstiller, idet han af fonetiske Grunde urgerer den vestligste Form som den ældste og paaviser de gruppevisse Overgange fra denne ældste Form til de yngre østlige Former. Den ældste Form findes saaledes hos Stammerne i

Alaska og ved Mackenziefloeden, den yngste hos Stammerne i Labrador og Grønland. Af en gammel Form, Frobisher 1576 har optegnet hos Stammerne i Baffins Land, mener Forfatteren endvidere at kunne slutte, at Centraleskimoerne maa være komne til dette Land, de nu bebor, senere end disse sidste to Grupper, som de er trængt ind imellem og har adskilt indtil nu. Ja, Forfatteren mener endog at kunne sætte en bestemt Tidsgrænse for denne deres Vandring, nemlig inellem 1266, da Nordboerne i Grønland efter Forfatterens Mening første Gang sporer Skrælingerne der, og 1576, da Frobisher træffer dem.

Hele denne Maade, hvorpaa Forfatteren fra sin filologiske Undersøgelses Stade kaster Lys over Eskimostammernes indre historiske Forhold, tør betegnes som genial og viser os, hvad vi kan vente os, naar Undersøgelserne, ikke blot de sproglige, men de etnologiske i det Hele, kommer ind paa det rette empiriske Spor. Forfatterens Resultater er i og for sig ikke ny. Han søger ikke at ændre Rinks gamle Hypotese om Eskimoernes Udvikling fra et Indlands- til et Kystfolk. Enhver Eskimoforsker nu til Dags vilde vel have udtalt lignende Synsmaader som Forfatteren, men det vilde for dem have været Hypoteser, medens det for Forfatteren er Fakta, for hvilke han fører empirisk Bevis. Og fører han sin Metode videre, som vi ikke tvivler om, vil maaske overraskende Resultater kunne ventes, og de Gaader, Eskimoforskningen endnu tumler med, bringes nærmere til deres Løsning.

Forfatteren føres af denne Undersøgelse ind paa en Fremstilling af Nordboernes Forhold til Skrælingerne, som han giver i Indledningen. Vi kan her ikke undlade at henvise til en lille Afhandling, Forfatteren har meddelt i Videnskabernes Selskabs Forhandlinger 1905 Nr. 2, og som han kalder: Skrælingerne i Markland og Grønland, deres Sprog og Nationalitet. Deri polemiserer han mod G. Storm, der har hævdet, at de Skrælinger, Nordboerne traf sammen med i Vinland og Markland, maatte være Indianere. Forfatteren har den Opfattelse, at de er Eskimoer, og beviser dette udaf de faa Ord, Sagaerne har opbevaret af deres Sprog. Vi kan nu ikke se, at hverken den ene eller den anden af de to Modstandere har Ret til at føre Bevis ud fra disse faa Ord. Der kræves altfor mange hypotetiske Forudsætninger dertil. Derimod virker det overbevisende at læse Forfatterens Fremstilling af, at Ordet Skræling er dannet af et eskimoisk Ord og ikke, som nu almindeligt antaget, omvendt.

Vi skal endnu for Fuldstændigheds Skyld nævne de Optegnelser af Sagn, Sange, Børnelege, Efterligninger

af Dyrestemmer, Stednavne og Melodier, Forfatteren giver, samt endelig et Kort over Eskimoernes Udbredelse.

Vi haaber igennem disse Bemærkninger at have givet et Indtryk af den fremtrædende Plads, nærværende Afhandling indtager i den hele Eskimoforskning, og da særligt i den danske Forskning. Vi skal til Slut blot fremhæve en Anke, der ligger nær, og som Læseren af denne Anmeldelse selv vil kunne mærke, nemlig at Forfatteren har spredt sig mere, end godt er. Paa en Gang at give en speciel fonetisk, en almen sammenlignende og en derpaa grundet historisk Undersøgelse er en vanskelig Sag. Dette forringer ikke Afhandlingens Værdi, men umuligt er det ikke, at Forfatteren selv engang kan fortryde allerede paa et saa tidligt Tidspunkt at have fremsat Overvejelser, hans senere Studier vil komme til, om ikke at modsige, saa i hvert Fald at uddybe. Hvordan nu end dette er, vi har Lov til at sige Forfatteren Tak for hans energiske Arbejde og sammen med ham glæde os over, at han er blevet sat i Stand til at gøre det. Vi venter mere af ham og af det Spor, hvorpaa han er slaaet ind, og haaber, at et Samarbejde med Amerikanisterne maa føre til, at dette Spor følges fra Øst, hvor vor Interessesfære er, over langs hele Amerikas Nordkyst til de vestligste Udløbere i Asien. En Udredning af Eskimoernes indre Forhold, Vandringer og Herkomst vil kunne have en stor Betydning for mange andre tilsyneladende fjernere etnologiske Spørgsmaal.

Schultz-Lorentzen.

Geographen Kalender, udgivet af Dr. Hermann Haack, 3. Aarg. 1905—06. Gotha: Justus Perthes. 1905. Uagtet denne Kalender kun har oplevet tre Aargange, maa man sige, at den allerede er indgaaet som et uundværligt Led i det geografiske Værktøj. Man maa haabe, at den stadig vil blive fortsat i samme Stil, som den er begyndt; Geograferne har i høj Grad savnet en saadan Kalender, og det kan derfor kun anbefales at yde den Støtte i enhver Henseende. Den begynder som sædvanlig med en Kalendarium, som vel indeholder almindelige Ting, men netop saadanne, som den arbejdende Geograf hvert Øjeblik har Brug for, og som han ofte maa spille Tid med at finde i forskellige Haandbøger, derefter følger Verdensbegivenheder i 1904, som har influeret paa Geografien, endvidere de geografiske Forskningsrejser i 1904, Liste for 1904 over afdøde Geografer og Fordrere af Geografien, hvori bl. andre mindes afdøde Etatsraad A. Gaméls Fortjenester af